

Amsterdam, 26 april 2017

Geachte heer/mevrouw,

Graag reageert de Verenigde Betaalinstellingen Nederland (VBIN.nl) op de consultatie van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden.

De VBIN is de branchevereniging voor de in de Wet op het financieel toezicht (Wft) omschreven betaalinstellingen, elektronischgeldinstellingen en ondernemingen die het bedrijf maken van betaaldienstverlening in Nederland in het algemeen. De VBIN is opgericht vanuit de behoefte binnen de branche om haar gemeenschappelijke uitgangspunten, doelstellingen en belangen (inter)nationaal te verwoorden en uit te dragen.

Reactie:

De Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden is bedoeld om tegemoet te komen aan de vereisten in de vierde anti-witwas richtlijn die bepaalt dat iedere jurisdictie een database van UBO's bijhoudt en toegankelijk maakt voor diverse instellingen en ondernemingen.

Bestrijding van witwassen is een zeer goed streven. Dat overheden hierin een centrale rol moeten spelen lijkt ons ook evident. Het kan voordelen hebben als gegevens centraal vastliggen en er niet door iedere afzonderlijke financiële instelling identificatie en verificatie werk moet worden verricht. Voor Nederland lijkt het het meest voor de hand liggend om de Kamer van Koophandel met deze taak te belasten.

De huidige regeling lijkt in zijn geheel niet bij te dragen aan vereenvoudiging van deze verplichtingen voor financiële instellingen. Het UBO register zou een compleet, gratis toegankelijk en eenvoudig te raadplegen database moeten zijn om werkelijk bij te dragen aan witwasbestrijding.

Hierna volgen onze opmerkingen.

1) Gebruik UBO register

Meldingsplichtige entiteiten moeten cliëntenonderzoek verrichten, maar mogen zich bij het uitvoeren van cliëntenonderzoek niet (uitsluitend) verlaten op de informatie in het centraal register. Het is dan maar zeer de vraag of meldingsplichtige entiteiten nog wel gebruik van het UBO register zullen maken. Het wordt ze niet aantrekkelijk gemaakt:

a. Betaalmuur: voor elke raadpleging wordt beoogd 'administratieve kosten' in rekening te brengen. Als de wetgever ervan uit gaat dat meldingsplichtige entiteiten toch al hun eigen onderzoek hebben gedaan, waarom zouden deze instellingen dan nog betalen voor toegang tot het register? De toegang moet gratis zijn. Witwasbestrijding dient een algemeen belang en dan moeten meldingsplichtige entiteiten juist niet de rekening gepresenteerd krijgen;

b. De voorgestelde wet laat nog teveel ruimte voor kwaadwillenden (in de zin van witwassen) om UBO informatie in het UBO register alsnog te verhullen;

i. de complete set van informatie zou toegankelijk moeten zijn voor financiële instellingen, omdat op basis van de informatie die in het huidige voornemen beschikbaar wordt gesteld niet met zekerheid de identiteit van een UBO is te verifiëren. Op zijn minst zou ook de geboortedag en het adres toegankelijk moeten zijn voor meldingsplichtige entiteiten;

ii. tevens zouden financiële instellingen de volgende gegevens willen kunnen verifiëren: percentage aandelen/stemrecht of eigendom en afschrift van documentatie op grond waarvan identiteit van de UBO is geverifieerd (ook verplicht voor financiële instellingen om die gegevens te hebben);

iii. kwaadwillenden zullen mogelijk hun toevlucht nemen tot organisatievormen die vrijgesteld zijn van UBO register verplichtingen, of zich via constructies buiten de EU indekken, terwijl dit register juist bedoeld is om de uiteindelijk belanghebbende van iedere (in dit geval Nederlandse) entiteit inzichtelijk te maken;

iv. wanneer er door een financiële instelling een melding gedaan wordt dat een UBO niet correct is weergegeven dient de betreffende UBO in het register als "onvolledig" of "in onderzoek" te worden weergegeven, zodat de instelling die het register raadpleegt weet dat de info mogelijk niet correct is. De meldingsplicht zou dan ook moeten vervallen.

c. Op eenmanszaken rust geen UBO register verplichting, omdat deze partijen een laag risico op witwassen zouden vormen. Aangezien met name in de betaalbranche vele klanten eenmanszaken zijn, biedt het raadplegen van het UBO register hier dus ook geen voordelen. Nu is bij een eenmanszaak automatisch de enige eigenaar de UBO, maar van die eigenaar kunnen dus slechts een beperkte hoeveelheid gegevens worden geraadpleegd, het zou beter zijn als voor elke eenmanszaak dezelfde verplichting geldt als voor andere entiteiten;

d. Voor een compleet en accuraat UBO register is het van groot belang dat de instructies voor het bepalen van de uiteindelijk belanghebbende compleet uitgewerkt, begrijpelijk en voor iedereen beschikbaar zijn. Zonder dergelijke instructies zal de betrouwbaarheid van de gegevens in het UBO register twijfelachtig zijn en kunnen ondernemingen en rechtspersonen niet verantwoordelijk worden gehouden voor het up to date en accuraat houden van het register;

e. De informatie in het register moet toereikend, accuraat en actueel zijn. Het is ons uit de consultatie niet duidelijk welke sancties er staan op entiteiten die haar eigen gegevens niet actueel houden in het register. En is het dan de entiteit die de sanctie kan verwachten, of de UBO?;

f. Terugmeldplicht;

i. als financiële instellingen het UBO register niet raadplegen, kunnen ze ook niet worden gestraft voor het niet terugmelden van fouten in het UBO register. Mogelijk zullen financiële instellingen alleen al vanwege de terugmeldplicht kiezen geen gebruik te maken van het UBO register. Als ze het wel doen, lopen ze risico en worden ze belast met additionele administratieve verplichtingen;

ii. een financiële instellingen die een andere UBO heeft geïdentificeerd dan in het UBO register staat, kan niet nagaan waarop de informatie in het UBO register is gebaseerd. Het is daarom niet in te schatten welke informatie de juiste is. Daarmee is er moeilijk invulling te geven aan de terugmeldplicht;

g. Voor veel financiële instellingen is het KvK register een belangrijke bron voor verificatie. Wij gaan ervan uit dat financiële instellingen ook na invoering van het UBO register uittreksels kunnen opvragen die dezelfde informatie bevatten als zoals we deze nu kennen. Het UBO register moet een optionele, aanvullende dienst zijn;

h. Juist partijen die uiteindelijk belanghebbenden proberen te verhullen zullen zich logischerwijs eerder wenden tot ingewikkelde constructies. Er zijn in Nederland constructies bekend waarbij zonder belang in aandelen een persoon toch invloed heeft op de bedrijfsvoering (bijvoorbeeld een Stichting Administratiekantoor) en daarom als (pseudo) UBO kan worden gekwalificeerd, laat staan wanneer de aandelenbelangen een internationaal karakter krijgen. Met een trust-constructie of in geval van buitenlandse aandeelhouders (buiten de EU) wordt dit nóg ingewikkelder.

2) Overige opmerkingen

a. Als de FIU toegang krijgt tot alle gegevens in het UBO register, dan zou er voor financiële instellingen geen verplichting meer hoeven te zijn om bij melding van verdachte transacties alle gegevens van de UBO's aan te leveren;

b. Als het UBO register bruikbaar wordt, dan juichen wij toe dat de uitzondering op toegang tot UBO informatie niet geldt voor financiële instellingen. Financiële instellingen die een vergunningplicht

danwel vrijstelling hebben zouden toegang moeten hebben tot de volledige informatie in het UBO register;

c. Er moet worden gestreefd naar meer eenduidigheid in de verschillende EU lidstaten. We zien nog niet voor ons hoe financiële instellingen zich per jurisdictie toegang kunnen verschaffen tot allerlei soorten UBO registers, die veelal afwijkende informatie tegen afwijkende tarieven zullen bieden. We voorzien vrijwel geen toegevoegde waarde in het gebruik van verschillende UBO registers en een enorme rompslomp voor financiële instellingen die er wel gebruik van wensen te maken;

d. Om de kwaliteit van het UBO register te waarborgen dient de capaciteit, kennis en kwaliteit van de Kamer van Koophandel te worden afgestemd op de toenemende verantwoordelijkheden;

e. We voorzien met de introductie van het UBO register een conflict met de verschillende lokale en internationale privacy wetgeving. Het verhullen van bepaalde gegevens voor raadplegers omwille van de privacy van de UBO werkt negatief op de toegevoegde waarde van het UBO register an sich, terwijl de gegevens die financiële instellingen echt nodig hebben om een UBO te identificeren en controleren wellicht om privacy redenen niet zomaar mogen worden gedeeld.

Indien gewenst, zijn wij graag bereid verdere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Namens VBIN,

Peter Cohen, Erik Reissenweber en Marcel Trik